

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060105

DOM
2013-01-25
Stockholm

Mål nr
P 3385-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-03-22 i mål nr P 2535-11,
se bilaga

KLAGANDE

1. Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun

2. A B

3. J B

4. G B

5. G B

6. S-B B

Ombud: Advokaten M N

7. A E

8. K H

9. R H

10. S H

Dok.Id 1047821

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

11. I H

12. I H

13. B L

14. H J

15. M J

16. N-E J

17. A J

18. A-M J

19. S J

20. R K

21. A L

22. H L

23. E L

24. C L

25. E L

26. K M

27. M M

28. M-L P

29. S-O P

30. J R

31. T R

MOTPART

Västanby AB

Ombud och ställföreträdare: Advokaten H-A O

SAKEN

Bygglov för uppförande av vindkraftverk på fastigheten X m.fl. i Lomma kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun (nämnden) samt A B, J B, G B, G B, S-B B, A E, K H, R H, S H, I H, I H, B L, H J, M J, N-E J, A J, A-M J, S J, R K, A L, H L, E L, C L, E L, K M, M M, M-L P, S-O P, J R och T R har, som det får förstås, yrkat att kommunens beslut att avslå bygglovsansökan ska fastställas.

Västanby AB (Västanby) har bestritt ändring

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har vidhållit vad de anfört vid mark- och miljödomstolen med följande tillägg.

Nämnden

I kommunens vindkraftspolicy från 2004 har kommunfullmäktige gjort bedömningen att det med de kriterier som tagits in i policyn, inte finns möjlighet att etablera vindkraft inom kommunen. Frågan om vindkraftsetablering har varit föremål för granskning i den nya kommunövergripande översiktsplanen, ÖP 2010. Planen har antagits av kommunfullmäktige och har vunnit laga kraft. Kommunen har gjort bedömningen att storskaliga vindkraftsanläggningar inte är möjliga inom kommunen med hänsyn till bl.a. kulturmiljöintressen och landskapsbild. Det är kommunens uppfattning att det i detta fall rör sig om en storskalig vindkraftsanläggning. Nämnden har i sitt beslut inte uttalat att översiktsplanen varit den enda avgörande omständigheten. Grunden för avslagsbeslutet var att en etablering av vindkraft i enlighet med ansökan inte uppfyller kraven i 2 och 3 kap. ÄPBL och att förutsättningarna för att bevilja bygglov därmed inte var uppfyllda. En etablering enligt ansökan skulle medföra ett stort och visuellt påtagligt intrång i Lomma kommuns bevaransvärda småskalighet.

J B, G B och G B

De har byggt upp en omfattande kringverksamhet på gården, med affärsidén att erbjuda upplevelser i genuint lantlig miljö. De har bl.a. anlagt en minneslund för djur med utsikt över just den öppna nejd där mark- och miljödomstolen tillstyrkt byggandet av en större vindkraftspark. Besökarna till deras hundgård kommer fortsättningsvis hälsas välkomna av ett vindkraftsbuller överstigande bullergräns. Det ekonomiska bortfallet från kringverksamheterna på gården kommer leda till att de inte längre kan driva jordbruk på Storegård. Om det finns ett starkt allmänintresse att påskynda lov- och tillståndsgivningen i Sverige så finns det ett betydligt större allmänintresse att bevara det svenska jordbruket.

S-B B

Familjen B bor på Storegård som förutom brukningscentrum omfattar 60 hektar jordbruksmark. De tilltänkta vindkraftverken ska placeras i en halvring runt fastigheten från norr till sydost. På gården drivs idag sedvanligt jordbruk jämte hästhållning och biodling. Det finns även en veterinärpraktik och en hundpark. I anslutning till brukningscentrat finns en minneslund för djur. Därtill finns på gården en festlokal som hyrs ut till utomstående. Verksamheten i hundparken består dels av att man tar emot besök från hundar och hundägare som vill leka och träna på egen hand, dels av omfattande kurs- och mötesverksamhet. Verksamheten på gården, särskilt hundparken, kommer att utsättas för ett ständigt buller från vindkraftverken och omfattande skuggbildning. De hundar som kommer på besök har ingen möjlighet att vänja sig vid bullret från vindkraftverken. Skuggningen kommer att bli kraftig, särskilt över hundgården. Både buller och skuggor kommer kraftigt försämra familjen Bs möjligheter att driva och utveckla de verksamhetsgrenar som idag bedrivs på gården. Djur- och naturinventeringar saknas helt i ärendet.

De nu aktuella vindkraftverken är fler till antalet samt betydligt högre än de vindkraftverk som fick bygglov 2002-2005. Den tidigare bygglovsprövningen saknar relevans. Vid etablering av fler än sex verk med en totalhöjd över 120 meter krävs tillstånd. Vid tillståndsprövning har kommunen alltid rätt att inge veto vid en etablering enligt 16 kap. 4 § miljöbalken. Det är då märkligt att kommunens åsikt helt

lämnas utan avseende vid bygglovsprövningen, särskilt eftersom kommunens motivering är att etableringen står i strid med översiktsplanen.

Västanby har varit väl medvetet om vad man gett sig in på, då bolaget vid tiden för ansökan bl.a. kände till kommunens vindkraftspolicy från 2004. Det hänvisas till vad som anges i översiktsplanen om att gröna stråk och motionsstråk ska finnas. Av ÖP 2000 framgår att ett godsspår planeras vilket medför att den tilltänkta placeringen av vindkraftverken blir felaktig. Om ÖP 2000 ska tillämpas ska den gälla fullt ut.

A E och K H

De är tredje generationens arrendatorer på Nyboholms Gård i Stävie. De bor ca 500 meter från ett av de planerade vindkraftverken. För att säkra inkomsten har de varit tvungna att utveckla andra grenar närbesläktade med lantbruket och utnyttjande av markerna i området. De har inriktat sig på jaktturism, jaktjournalistik och naturfotografering. Jaktturismen riktar in sig på vildgäss och vildänder. En vindkraftspark kommer att ha förödande påverkan på vildgässens och vildändernas sträck och detta kommer att påverka deras affärsverksamhet. Uppförande av verken kan medföra risk att gäss och annat jaktbart vilt undviker att uppehålla sig i området. Stävie och Laxmans Åkarp med omnejd är ett område som trots sitt tätortsnära läge och inramning av flera större vägar fortfarande har en anda av ostörd landsbygd. Området är visserligen intensivt odlat och inte särskilt rikt på naturmiljöer, men det är ändå landsbygd utan störande infrastruktur. Vindkraftverken skulle ändra landskapsbilden och upplevelsevärdena radikalt. Vindkraftverken kommer att fullständigt förstöra den fria utsikten från deras hem och förta känslan av lugn.

S J och A-M J

Mark- och miljödomstolen har inte tagit hänsyn till de kringboendes situation och lokala intressen. Samråd har inte skett och det har gått för lång tid sedan utredningar och mätningar gjordes. Det finns både natur- och agrikulturvärden i området. Det är en gammal öppen jordbruksbygd och människor behöver sådana värden mer och mer. Vindkraftverken medför allvarliga ingrepp. Många kringboende motsätter sig etableringen. Lomma är en liten kommun som endast kan bidra med ett litet område för vindkraft och därför bör man värna om det som finns kvar av det öppna landskapet.

Fågellivet i området är inte ringa. Man kan inte hänvisa till att det svischande ljudet från vindkraftverken försvinner i trafikbruset. Kraftledningar finns men eventuella vindkraftverk blir högre.

A J

Mark- och miljödomstolen har inte tagit hänsyn till de kringboendes situation och lokala intressen. Samråd har inte skett och det har gått för lång tid sedan utredningar och mätningar gjordes. Fastighetsägarna bor inte på det tänkta etableringsområdet förutom en av fastighetsägarna. Han frågar sig hur man kan köra över de boende och Lomma kommun när det finns så mycket motstånd mot att bygga så många vindkraftverk. Han ifrågasätter logiken i att gå emot en kommun som är folkvald och representerar majoriteten av invånarna. Han ifrågasätter fotomontagen som Västanby lämnat in eftersom kraftledningarna på vissa bilder är högre än vindkraftverken.

A L, H L, E L, C L och E L

Samråd har inte skett. Det har gått för lång tid sedan utredningar och mätningar gjorts för att hänsyn ska kunna tas till dessa. Ägarna till de fastigheter där vindkraftverken ska etableras bor inte själva i området, med undantag av en av fastighetsägarna, och har alltså inga obehag av verken. Det finns både natur-, kultur- och agrikulturvärden i området. Det är en gammal öppen jordbruksbygd och människor behöver sådana värden mer och mer. Deras argument har inte besvarats tillfredsställande eller blivit överbevisade. Häromåret brann det i ett vindkraftverk och branden orsakade skador på grödor. De frågar sig vad som händer vid en brand i ett vindkraftverk och vem som i så fall ansvarar för eventuella skador på grödorna.

I H

Bygglov har sökts med en undermålig miljödokumentation och sökanden har medvetet lagt sig precis under gränsen för när tillstånd krävs. Hon ifrågasätter om bygglovsprocessen gått rätt till och anser att ingen hänsyn tagits till de kringboende.

I H och B L

Från deras fastighet är det 500-700 meter till de olika verken. De finns redan två vindkraftverk öster om deras fastighet och nu ska samme byggherre bygga flera

vindkraftverk väster om deras fastighet och stänga igen den kvarvarande utsikten. De planerade verken bör placeras ihop med de två verken i en samlad grupp istället för att sprida ut dem. Det går en väg alldeles under ett planerat kraftverks vingar där folk brukar gå med sina hundar och njuta av stillheten och koppla av. De har stor erfarenhet av vindkraftverk runt en annan gård och vet vilka skador verken kan åstadkomma. Hästar reagerar kraftigt på det smattrande ljudet från vindkraftverken.

K M och M M

Sydvästlänken kommer att byggas och den kommer mer än väl att täcka in denna region med tillräckligt med el. Som det är idag kan de som bor i området bara titta åt ett håll utan att se vindkraftverken. De kan redan räkna till 10 verk inom synbart och hörbart avstånd eftersom landskapet är helt öppet. Ingen av de boende i området har bjudits in för att kommentera om de vill ha verken eller kunnat ställa frågor. De betvivlar starkt de mätresultat som Västanby presenterat för de olika instanserna. De betvivlar även starkt de ljud- och bildupptagningar som finns då de bara är fiktiva eftersom verken inte existerar ännu.

S-O P och M-L P

Vindkraftverken medför störningar i form av skuggning, buller, blinkande lampor och solreflexer. Redan idag har de 14 blinkande lampor från vindkraftverk runt om sig. Det är mycket påfrestande att vara omringade av 14 vindkraftverk. Isbildningen på verken kan orsaka fara för såväl människor som egendom i form av flygande isflagor och istappar. Vindkraftsparken begränsar även motionsstråk för människor. Ett av verken ska placeras så att man måste passera under de snurrande vingarna. Det finns en risk att hundägare inte längre vill besöka hundparken. De vill inte träna sina hundar i bullret från vindkraftverken. Både Lomma kommun och Kävlinge kommun anser att det är synnerligen olämpligt att sätta upp en vindkraftspark på aktuellt område. Dessutom kommer de närliggande fastigheternas värde att minska. Svensk vindkraftsproduktion står inte och faller med fem vindkraftverk vid Fjellie.

Västanby

ÖP 2000 var i relevanta delar aktuell och väl underbyggd vid tidpunkten för ingivandet av Västanbys bygglovsansökan och är så alltjämt. Den planerade etableringen

uppfyller alla de kriterier som finns i Lomma kommuns gällande vindkraftsunderlag till ÖP 2010. Västanby har åtagit sig att enligt de försiktighetsmått som uppställs av miljönämnden i miljöanmälningsärendet inte överskrida ljudnivån 40 dBA vid bostäder. Innehållandet av detta värde har bedömts godtagbart för att förhindra att olägenheter för människors hälsa och miljön uppkommer till följd av vindkraftsverksamhet. Västanby har även åtagit sig att, enligt försiktighetsmått som uppställs av miljönämnden i miljöanmälningsärendet, rörliga skuggor vid störningskänslig plats vid bostad inte får överskrida 8 timmar per år eller 30 minuter per dygn. Vindkraftverken kommer att utrustas med skuggstyrningsautomatik. Etableringen har ingen direkt påverkan på naturmiljön utanför själva byggplatsen. Naturmiljön på byggplatsen består av ett rationellt och modernt åkerbruk och området anges inte som särskilt känsligt eller skyddsvärt från naturmiljösynpunkt i kommunens översiktplan. Av ÖP 2010 framgår att kommunen vill förlägga ett yttre godsspår rakt genom området, vilket visar kommunens verkliga inställning till områdets känslighet från kultur- och landskapsbildssynpunkt. Godsspåret kommer dock inte att bli av på grund av att Trafikverket anser det vara lämpligare att förlägga nya spår längs redan etablerade spårdragningar. Det finns inga kända fornlämningar i området och det är inte aktuellt med någon arkeologisk utgrävning. Etableringen uppfyller samhällets och kommunens krav för avstånd. Västanby har åtagit sig att enligt de försiktighetsmått som uppställts av miljönämnden i miljöanmälningsärendet ha rutiner för att kontrollera förekomst av is på vindkraftverken.

I ÖP 2000 pekades området ut som ett reservat för vindkraft och som en eventuell kandidat för ett framtida riksintresse för vindbruk. Kommunens vindkraftspolicy var överspelad redan 2005 och den var inte alls tungt vägande när Västanby gav in sin ansökan. Trafikverket har förklarat att det inte är intresserat av något godsspår. Trafikverket har därför inte haft något att invända mot ansökan. När de väl är byggda kommer vindkraftverken inte att påverka djuren i området. Det är ovanligt att vindkraftverk börjar brinna. Det är verksamhetsutövaren som ansvarar för eventuella skador.

Syn m.m.

Mark- och miljööverdomstolen har haft sammanträde i målet och hållit syn på fastigheterna Y (Storegård) och X i Lomma kommun.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Eftersom ärendet inletts före den 2 maj 2011 ska den numera upphävda plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, tillämpas.

Enligt 8 kap. 12 § ÄPBL ska ansökningar om bygglov för åtgärder inom områden som inte omfattas av detaljplan bifallas om åtgärden uppfyller kraven i 2 kap., inte ska föregås av detaljpaneläggning på grund av bestämmelserna i 5 kap. 1 §, inte strider mot områdesbestämmelser och uppfyller kraven i 3 kap. 1, 2 och 10-18 §§.

Enligt praxis har en aktuell och välunderbyggd översiktsplan ansetts ha stor betydelse vid prövningen av vad som kan anses vara en lämplig plats för en tillståndspliktig verksamhet (se bl.a. MÖD 2008:41). Vid ansökningstillfället gällde för Lomma kommun en översiktsplan från 2000 som angav aktuellt område kring Laxmans Åkarp som ett möjligt område för etablering av vindkraft. Lomma kommun har därefter under 2010 antagit en ny översiktsplan som vann laga kraft under 2011. I denna anges att storskaliga vindkraftsetableringar inte är möjliga inom kommunen.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att genom den nya översiktsplanen som antogs 2010 har ÖP 2000 tappat i aktualitet och kan därmed inte ligga till grund för prövningen av nu aktuell etablering. Vidare kan, som mark- och miljödomstolen funnit, ett allmänt förbud mot etablering av vindkraft inte hindra ett bygglov för fem vindkraftverk om förhållandena på platsen kan anses lämpliga. Sistnämnda översiktsplan saknar sådana vägledande uppgifter om vindkraft som kan läggas till grund för prövningen i ett bygglovsärende. I den nu gällande översiktsplanen finns inte heller något tydligt motstående intresse redovisat. Översiktsplanerna får därmed inte någon nämnvärd betydelse vid prövningen av aktuell bygglovsansökan, som istället får göras direkt mot bestämmelserna i 2 och 3 kap. ÄPBL.

Vid syn på platsen för vindkraftsetableringen har Mark- och miljööverdomstolen kunnat konstatera att vindkraftverken avses att placeras i ett öppet odlingslandskap med viss spridd bebyggelse. Landskapsbilden kommer att påverkas av ett uppförande av de fem sökta verken. Mark- och miljööverdomstolen finner dock att den sökta etableringen inte kan anses ha sådan påverkan på landskapsbilden att det skulle utgöra hinder mot bygglov. Det har inte heller framkommit att det finns sådana natur- och kulturvärden på platsen som skulle utgöra hinder mot den ansökta vindkraftsetableringen.

Avståndet från de sökta verken till det närmaste bostadshuset är 500 meter. Av utredningen i målet framgår att verken kommer att var godtagbara ur bullersynpunkt. Eventuella olägenheter för omgivningen i form av bl.a. skuggning, reflexer och påverkan på pågående verksamheter, bedöms inte bli betydande i den mening som avses i 3 kap. 2 § ÄPBL. Det har inte heller i övrigt framkommit att det föreligger hinder mot det sökta bygglovet enligt 8 kap. 12 § ÄPBL. Mark- och miljööverdomstolen finner därför inte skäl att göra ändring i mark- och miljödomstolens dom. Överklagandena ska således avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulla Bergendal och Mikael Hagelroth, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander samt hovrättsrådet Margaretha Gistorp, referent. Avgörandet är enhälligt.

Föredraganden har varit hovrättsfiskalen Emilia Virtanen.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-03-22
meddelad i
Växjö

Mål nr P 2535-11

KLAGANDE

Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun

G B

G B

JB och A B

S-B B

Ombud: advokat M N

K H och A E

B H

R H

I H

Dok.Id 206146

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

I H och B L

N-E J

M och H J

A J

A J och S J

S J och A-M J

R K

M K

H L, A L, E L, C L och E L

M L

M M och K M

S-O P och M-L P

T R och J R

I S

MOTPART
Västanby AB

Ombud: Advokat H-A O

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2011-06-13 i ärende nr 403-5012-11, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för uppförande av vindkraftverk på fastigheten X mfl i Lomma kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun har i beslut av den 1 mars 2011, § 40, avslagit Västanby AB:s ansökan om bygglov för uppförande av vindkraftverk på fastigheterna X, Z och YY i Lomma kommun.

Västanby AB har överklagat detta avslagsbeslut till Länsstyrelsen i Skåne län. Länsstyrelsen har genom beslut av den 13 juni 2011 upphävt Miljö- och byggnadsnämndens beslut och återförvisat ärendet till nämnden för förnyad handläggning.

Länsstyrelsens beslut har nu överklagats till mark- och miljödomstolen av Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun samt av G B, G B, J B, A B, S-B B, A E, K H, B H, R H, I H, I H, B L, N-E J, H J, M J, A J, A J, S J, S J, A-M J, R K, M K, H L, A L, E L, C L, E L, M L, M M, K M, S-O P, M-L P, T R, J R, I S.

YRKANDEN M.M.

Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun, fortsättningsvis Kommunen, har som det får förstås, yrkat att mark och miljödomstolen ska upp upphäva länsstyrelsens beslut.

G B och samtliga övriga klagande, har som det får förstås yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut.

Västanby AB har i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska avslå överklagandena och fastställa länsstyrelsens beslut.

I andra hand har Västanby AB framställt samma subsidiära yrkanden som bolaget framställde i sitt överklagande till länsstyrelsen.

Kommunen har till stöd för sin talan i huvudsak anfört följande. Kommunfullmäktige i Lomma kommun har den 10 februari 2011 antagit en översiktsplan. I denna översiktsplan har med stöd av de utredningar som legat till grund för översiktsplanen gjorts bedömningen att storskaliga vindkraftsetableringar inte är möjliga inom kommunen med hänsyn till bland annat kulturmiljöintressen och landskapsbild. Länsstyrelsen har i sitt beslut hänvisat till en äldre och inte längre aktuell översiktsplan, vilket inte är rimligt.

Den vindkraftsetablering på fastigheterna Z och X, som länsstyrelsens miljöprövningsdelegation har gett tillstånd till genom beslut av den 7 oktober 2004 är inte jämförbar med den etablering som skulle möjliggöras med den i målet aktuella ansökan om bygglov för uppförande av vindkraftverk.

En etablering av vindkraftverk i enlighet med Västanby AB:s ansökan om bygglov uppfyller inte kraven enligt 2 och 3 kapitlet plan- och bygglagen (1987:10). En etablering av vindkraftverk skulle innebära att högvärdig jordbruksmark kom att användas på ett sätt som det inte var mest lämpad för och därmed inte vara förenlig med kravet på långsiktigt god hushållning av mark.

Vid bedömningen av tillåtligheten av etableringen av vindkraftverk ska, till skillnad från vad Västanby AB anser, den nya översiktsplanen tillämpas (ÖP 2010) även om denna inte vunnit laga kraft. Rimligen måste de överväganden som gjorts i den nya översiktsplanen vägas in vid bedömningen av etableringen oaktat att planen inte vunnit laga kraft. Det omvända förhållandet skulle leda till att de under de senaste tio åren vunna erfarenheterna och gjorda utredningarna inte skulle tillmätas betydelse.

G B har till stöd för sin talan bland annat anfört följande. Den i målet aktuella etableringen av vindkraftverk skulle vara förödande för den verksamhet som han byggt upp på sin gård, och dessutom fullständigt äventyra hans möjligheter att överleva som jordbrukare. Med en affärsidé som bygger på uppvisande av genuint lantlig miljö, skulle väl åsynen som ljudet av så många vindkraftverk fullständigt

fördärva den upplevelse som han erbjuder besökarna på hans gård. Vem vill åka ut på landet och lyssna på fågelsång när det enda som hörs är vindkraftverkens vinnande? Vem vill överrösta ett vindkraftverk i försöken att kalla in sin hund? Vem vågar låta sina barn rida ut på hästar som när som helst kan bli skrämda av skuggor från ett halvt dussin vindkraftverk.

H L, A L, E L, C L, E L, A E, K H, R H, B H, A J, S J, A J, S J, A-M J,

I S, G B, T R, J R, I H, S-B B, J B, A B, M-L P, M M, K M, M K,

M L, M J, H J, I H, B L, G B, R K har till stöd för sin talan

i huvudsak anfört bland annat följande. Samtycke borde inhämtas från samtliga ägare till fastigheter som ligger inom en radie om 500 meter från de planerade vindkraftverken. Vidare anser de att hänsyn borde tas till de lokala näringsidkare vars verksamheter äventyras av den i målet aktuella vindkraftsetableringen.

Mindre tätbebyggda kommuner som Lomma lämpar sig sämre för etablering av större vindkraftverk. Hänsyn har också helt korrekt tagits till detta i den nya översiktsplanen ÖP 2010.

Uppförandet av vindkraftverk skulle innebära en negativ inverkan på ett område som är av stort kulturhistoriskt värde.

Det föreligger en inte obetydlig risk för att de kringboende kommer att tillfogas skada om vindkraftverk uppförs i det planerade området varför bygglov bör nekas. Det finns en påtaglig risk för att närboende kommer att åsamkas olägenheter i form av buller och skuggbildningar. Om skuggbildningar har det vid kommunens beredning framkommit att den faktiska skuggtiden inte går att beräkna och att den av Västanby AB beräknade skuggtiden överstiger den rekommenderade tiden.

R K har för egen del till stöd för talan i huvudsak anfört följande. En etablering av fem stycket vindkraftanläggningar skulle strida mot kulturmiljöintressen och landskapsbilden.

En ljudnivå mellan 35 – 40 dB är inte acceptabelt. Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd, NFS 2004:15, är 30 och 35 dBA maxgränser. Även om det rör sig maxgränser inomhus bör dessa tillämpas/följas under sommarhalvåret då fönster/altandörrar är öppna under merparten av dagen. Naturvårdsverkets rekommendationer är baserade på studier där effekter av buller testats på vuxna individer, men det är känt att barn är betydligt känsligare för buller. Konsekvenserna av konstant exponering av buller på 35-40 dB på barn är okända.

Det kan ifrågasättas miljökonsekvensbeskrivningen beträffande den i målet aktuella etableringen tagits fram på ett opartiskt och fackmannamässigt sätt.

A E, K H, S H och R H har för egen del till stöd för sin talan bland annat anfört följande. I det aktuella området uppehåller sig tidvis två kungsörnar, även fjällvråk förekommer. Fladdermöss finns alltid i området.

I södra gränsen för fastigheten XX löper en viltremsa med kulturmiljöstöd där räv, grävling, rådjur och fälthare håller till. Denna biotop i det naturfattiga området kan påverkas negativt av ett vindkraftverk. I handlingarna finns ingen information om var en tillfartsväg till vindkraftverk 1 planeras.

Det borde finnas en utförligare redovisning om ljudpåverkan för närboende. Det är inte alltid nivån i sig som kan uppfattas som stressande för människor och djur utan ljudet i sig. En annan fråga är hur hästar påverkas av näraliggande vindkraftverk. Finns det några studier kring detta?

Utsikten från deras trädgård utöver fälten kommer att skymmas fullständigt av ett 120 meter högt vindkraftverk.

De ovan beskrivna argument/farhågor rörande den i målet aktuella etableringen borde Västanby AB bemöta.

S J och A-M J har för egen del till stöd för sin talan bland annat anfört följande. Det underlag som ligger till grund för ansökan visar inte vilken störande inverkan etableringen har på landskapsbilden.

Etableringen kan komma att påverka fågellivet negativt. Tusentals fåglar sträcker sig över området och söker föda där under vår, höst och vinter. Här finns också bland annat, glada, ormvråk, kungsörn och havsörn. Här finns också förekomst av fladdermöss.

Det är inte bara buller, ljud och ljus som stör från vindkraftverken. De ökar på den ljudmatta som redan finns.

Kring utbyggnad av vindkraft i området skedde samråd antingen 2001 eller 2002. Det har förflutit mer än tio år sedan dess och ett nytt samråd borde genomföras med anledning av Västaby AB:s ansökan 2010.

Landskapsbilden från Js fastighet skulle förändras mycket negativt av den planerade vindkraftsetableringen.

H L, A L, E L, C L och E L har för egen del till stöd för sin talan bland annat anfört följande. C L bedriver en jaktverksamhet som kommer att skadas av den i målet aktuella etableringen av vindkraftverk. På familjen Ls gård bedrivs även uthyrning av bostäder. Denna verksamhet skulle skadas då de uthyrda bostädernas trädgårdar och uteplatser är belägna med utsikt mot de föreslagna vindkraftverken.

Något samråd har inte skett inför den i målet aktuella etableringen. De har inte fått någon information eller beretts tillfälle att yttra sig.

Det vindkraftverken aktuella området är slättmark, platt jordbruksmark, med traditionellt byggda låga äldre bostadshus runtomkring. Vindkraftverken som ska bli 125 meter höga kommer att kraftiga avvika från denna bebyggelse.

A J har för egen del till stöd för sin talan anfört bland annat att de i målet aktuella vindkraftverken ger ett energitillskott som är för litet i förhållande till de skador som etableringen ger upphov till.

Något samråd har inte skett innan Västanby AB lämnade in sin ansökan om bygglov 2010. Sådan samråd borde ha skett. Västanby AB:s ansökan grundar sig på gammalt underlag från år 2002. Detta underlag behöver kompletteras och uppdateras. I området finns örn. Detta stöds av vittnesmål och fotografier.

S-B B har för egen del till stöd för sin talan bland annat anfört följande. Vid lokalisering av vindkraftverk ska stor vikt läggas vid kommunens inställning och upprättade planer. Kommunens beslut är väl underbyggt. Avslagsbeslutet togs den 1 mars 2011, det vill säga någon vecka efter det att kommunfullmäktige den 10 februari 2011 antagit en ny översiktsplan för kommunen, ÖP 2010. I denna plan anges på sidan 98 att storskalig vindkraft inte är möjlig inom kommunen med hänvisning till bland annat kulturmiljöintresset och landskapsbilden.

I den tidigare översiktplanen, ÖP 2000, fanns en skrivning om att området norr om Fjellie var ett möjligt vindkraftsområde. Med tanke på vindkraftspolicyn från 2004 och framför allt den nya översiktplanen får denna skrivning ses som överspelad både i dag och när ansökan om bygglov lämnades in.

I en dom från miljööverdomstolen, MÖD 2008:41, har konstaterats att ett ändrat ställningstagande från kommunens sida under ärendets handläggning inte automatiskt bör tillmätas betydelse eftersom en företagare måste ha rimlig möjlighet att förutsäga vilka risker han tar, när han inleder ett nytt tillståndspliktigt projekt. Det måste ha stått klart för Västanby AB att översiktsplanen från år 2000 inte var aktuell när ansökan lämnades in. I det här fallet har Västanby AB haft tillgång till vind-

kraftspolicyn från 2004 och kan således inte påstå något annat än att man varit väl medveten om vilka risker man tog när man lämnade in ansökan.

Den kompletterande bullerutredning som Västanby AB lämnat in, innehåller oklarheter. Till exempel har man, utan att förklara varför, flyttat mottagningspositionen för de två fastigheter som är mest utsatta för buller det vill säga Z och hus 2 på fastigheten ZZ. Det kan heller inte utläsas av utredningen vilka markhöjder man placerat vindkraftverken respektive receptorerna på. I utredningen till den ursprungliga bygglovsansökan angavs att vindkraftverken skulle placeras på markhöjder mellan 19 – 25 meter över havet medan receptorerna skulle placeras på markhöjden noll meter över havet. Om samma fel föreligger i den kompletterande utredningen framgår inte eftersom markhöjden saknas i underlaget.

Med bullerutredningen vill Västanby AB visa att bullernivåerna håller sig under det påstådda riktvärdet på 40 dB(A). Resultaten i utredningen bygger dock på att verken bromsas kraftigt. De i målet aktuella verken kan köras med tre olika driftlägen, mode 0, 1 och 2, vilka ger upphov till olika källjud. I Västanbys utredning bromsas verken till mode 2, vilket gör att bullret endast når upp till 39 dB(A) vid närmaste bostadsfastighet. Bromsningen innebär att verken genererar mindre energi. Det är inte rimligt att låta en bullerutredning med bromsade verk ligga till grund för en ansökan. Det är också uppenbart att om samtliga verk i en vindkraftspark måste bromsas till mode 2 för att kunna hålla bullernormen, då är lokaliseringen inte lämplig. Det bör också beaktas att även om bullergränsen sätts till 40 dB(A) så ska felräkningsmarginalen på 1 dB(A) beaktas, vilket ger en maxnivå på 39 dB(A).

Av Västanby AB:s skuggutredning framgår att nio fastigheter drabbas av 30 timmars teoretisk skuggtid per år och mer. Vidare framgår det att åtta fastigheter kommer att drabbas av en skuggtid på mer än 30 minuter per dag varav den värst drabbade kan drabbas av skuggor under 66 minuter per dag. Även om skuggor kan begränsas genom att verken stannas när skuggor genereras, visar skuggbildningens omfattning ändå att lokaliseringen inte är lämplig.

I ärendet finns varken någon egentlig naturinventering eller utredning om hur fåglar och fladdermöss påverkas. Vid prövningen av bygglovsärenden ska 3 och 4 kapitlet miljöbalken tillämpas vilket bör innebära att i princip samma underlag ska tillföras bygglovärendet som anmälan enligt 9 kap 6 § miljöbalken. Utan fullständigt underlag är det inte möjligt att bestämma om lokaliseringen är lämplig enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap miljöbalken. Med tanke på miljöbalkens försiktighetsprincip ska ett bristande underlag innebära att ansökan avslås.

B H har för egen del till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

Den i målet aktuella vindkraftsetableringen kommer att medföra störningar i hennes verksamhet som hundinstruktör. Längs den planerade tillfartsvägen till vindkraftverken 1 och 2 går välbesökta motions- och hundpromenadsspår samt ridväg. Ljuden från vindkraftverken blir störande där samtidigt som det finns risk för att livsfara där på grund av kringflygande isstycken vintertid.

B L och I H har för egen del till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. De har personlig erfarenhet av att bo i närheten till vindkraftverk. I det fallet var vindkraftverken belägna på 800 respektive 1500 meters avstånd. Vindkraftverken hördes mycket tydligt vid vindriktning från dem. Det smattrar kraftigt i taken. En företrädare för ett vindkraftbolag besökte den aktuella platsen och blev då närmast chockerad över hur kraftigt störande ljud som vindkraftverken gav ifrån sig.

Av egen erfarenhet vet **B L** och **I H** att fallande isbitar från vindkraftverk kan orsaka skador. Det finns risk för att ridande ungdomar från den närliggande gården Storegård kan träffas av nedfallande is från de planerade vindkraftverken.

J R har för egen del till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Han riskerar att drabbas av obehag i form av ljud och ljus från vindkraftverken samt ekonomisk skada då fastigheterna i området sjunker i värde. De utredningar som legat till grund för länsstyrelsens beslut är heller inte tillförlitliga.

S-O P har för egen del till stöd för sin talan anfört bland annat följande. Den i målet aktuella vindkraftsetableringen kommer att medföra minskade värden på de fastigheter som ligger i området.

Djurlivet omkring Storegård i Fjellie är på grund av långsiktig planering sällsynt värdefullt. Detta djurliv kan påverkas och störas av den i målet aktuella vindkraftsetableringen.

Verksamheten på Storegård har sedan år 2005, då miljödomstolen höll syn, genomgått stora förändringar. Verksamheten har sedan dess utökats med landets största hundpark, en kommunalt godkänd minneslund för smådjur, biodling, ridning, m.m; verksamheter som samtliga riskerar påverkas negativt av störande inslag från planerade vindkraftverk.

J B har för egen del till stöd för sin talan bland annat anfört följande.

Länsstyrelsen har vid sin prövning inte beaktat lokala näringsidkares risk för ekonomiskt bortfall. Länsstyrelsens prövning är slentrianmässig och underlaget till beslutet är ofullständigt varför beslutet strider mot 1 kap 5 § plan- och bygglagen. Vid sin prövning har länsstyrelsen även brutit mot allmänna intressen.

Västanby AB har till stöd för sin inställning bland annat anfört följande. Det i målet aktuella området har enligt den landskaps- och störningsanalys som vidtagits av kommunen vid antagandet av översiktsplan ÖPL 2000 befunnits lämpligt för vindkraft. Det är den översiktsplan som gäller vid ingivandet av ansökan som tillämpas vid avvägningen mellan enskilda och allmänna intressen. Detta framgår bland annat av en dom meddelad av Kammarrätten i Göteborg meddelad den 24 juli 2007 (mål 6262-06 vid avdelning 6). Enligt domen är det planer och förhållanden som råder vid tidpunkten för ansökans ingivande som är relevanta vid prövningen av bygglovet och inte översiktsplan som antagits därefter. Det finns ytterligare rättsfall från miljööverdomstolen (MÖD 2008:41) och Kammarrätten i Jönköping (Mål nr 3379-09) där det slås fast att ändrade politiska ställningstaganden inte får medföra att en väl underbyggd och gällande översiktsplan ska frångås vid tillåtlighets- respektive bygglovsprövningen.

Den nya översiktsplanen ÖPL 2010 tillåter inte storskaliga anläggningar. Denna översiktsplan tillåter således medelstora vindkraftsanläggningar i kommunen. Den planerade etableringen om fem vindkraftverk med en totalhöjd om max 125 meter är enligt legaldefinitionen inte en storskalig anläggning utan en medelstor då den inte är tillståndspliktig enligt förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Den planerade anläggningen uppfyller alla de krav som uppställts av Miljö- och byggnadsnämnden i det vindkraftsunderlag upprättat av nämnden den 1 mars 2009 och som ligger till grund för översiktsplan ÖPL 2010. Etableringen är således förenlig med såväl den gamla som den nya översiktsplanen.

I anmälningens ärende enligt miljöbalken för den i målet aktuella anläggningen har Miljö- och byggnadsnämnden förklarat att nu aktuell lokalisering om fem vindkraftverk var lämplig bland annat med hänsyn till landskapsbild, natur- och kulturmiljö, kommunala planer och människors hälsa etc. De motiveringar som ligger till grund för beslutet i anmälningens ärende grundar sig på utredning utförd av professionella tjänstemän och har betydligt större tyngd vid tillämpningen av plan- och bygglagen än de skäl som framförs av nämndens politiker till stöd för överklagandet av länsstyrelsens beslut i bygglovsärendet.

År 2002 inkom Renewable Energy AB till länsstyrelsen med en tillståndsansökan för uppförande av fem vindkraftverk med ungefärligen samma bågformade lokalisering på i princip nu i detta mål aktuella fastigheter. Formationen om fem stycken vindkraftverk prövades av Lomma kommuns Miljö- och byggnadsnämnd vid samrådet. Nämnden konstaterade därvid att en grupp om fem vindkraftverk, 100 meter höga, var förenlig med översiktsplanen, att etableringen var acceptabel från landskapsbildssynpunkt och störningssynpunkt, samt att den var förenlig med miljöbalkens mål och tillstyrkte ansökan. Det av nämnden den 22 april 2003 fattade beslutet fastställdes sedan av länsstyrelsen och miljödomstolen i Växjö.

Miljö- och byggnadsnämndens tillstyrkan i beslutet av den 22 april 2003 avsåg en vindparksgrupp som var lika stor till antal som den nu i målet aktuella anläggningen och som var nästan lika stor när det gäller effekt och höjd.

Vid prövningen av den år 2002 gjorda ansökan fann Miljödomstolen, Länsstyrelsen samt Miljö- och byggnadsnämnden att områdets landskapsbild tål horisontbrytande element i form av vindkraftverk. Detta beror i sin tur på att flera horisontbrytande element redan finns på platsen i form av till exempel en kraftledningsgata som löper genom området.

Beträffande störningar i form av buller har Västanby AB visat i ljudberäkningar som ingivits till länsstyrelsen att ljudet från fem vindkraftverk lokaliserade i enlighet med bolagets förstahandsalternativ understiger de riktvärden som gäller vid bostad med god marginal. Ljudet beräknas inte överstiga 39 dB utomhus vid närmast belägna bostaden. Ljudet vid övriga bostäder är naturligtvis ännu lägre. Vindkraftsgruppen uppfyller alla de av samhället högt uppställda kraven på riktvärden för boende till exempel avseende avstånd, ljud och skuggor.

Vindkraftverken kommer att utrustas med skuggstyrningsautomatik för att vid samtliga intilliggande bostäder uppfylla Boverkets riktlinjer om högst åtta timmars skuggtid per år och högst 30 minuter per tillfälle, då det verkliga antalet soltimmar inte går att beräkna.

När det gäller påverkan på natur- och kulturmiljö kan framhållas att området inte har någon känslig flora eller fauna som påverkas negativt av vindkraft. Området omfattas inte av något riksintresse för naturvården eller Natura 2000.

DOMSKÄL

Tillämpliga lagrum framgår av länsstyrelsens beslut.

I målet har G B och S-B B framställt en begäran om att mark- och miljödomstolen ska genomföra syn på platsen. Med hänsyn till det underlag som föreligger i målet finner domstolen att målet är väl utrett och att en syn inte skulle kunna tillföra något ytterligare underlag för att kunna bedöma de i målet aktuella frågorna. Målet kan därför avgöras utan att syn genomförs.

Enligt 8 kap 12 § plan- och bygglagen (1987:10) ska ansökningar om bygglov bifallas, för åtgärder i område utanför detaljplan, om åtgärden uppfyller 2 och 3 kapitlet i nu omnämnda lag. En sådan prövning ska göras utifrån de specifika förhållanden som råder på den plats där bebyggelsen planeras uppföras. Översiktsplanen är i detta sammanhang ett viktigt underlag för bedömningen, men är inte bindande för prövningen och därför heller inte den enda avgörande omständigheten. Ett i översiktsplanen stadgat kommunövergripande och allmänt förbud mot etablering av storskaliga anläggningar för vindkraft kan därför inte hindra ett bygglov för fem vindkraftverk om de specifika förhållandena på platsen för den planerade bebyggelsen är sådana att platsen kan anses lämplig. Mark- och miljödomstolen menar att utifrån de omständigheter som redovisats i målet föreligger inte grund för att avslå bygglovsansökan på sätt som kommunen gjort. Även med beaktande av den översiktsplan, ÖPL 2010, som kommunen åberopat saknas sådana vägledande uppgifter som kan läggas till grund för att avslå det sökta bygglovet. Det i målet aktuella området omfattas inte av några riksintressen som påtagligt skulle komma att skadas av vindkraftsetableringen. I området föreligger heller inga natur- och kulturvärden eller andra intressen av sådant slag att vindkraftverken inte bör etableras. Denna bedömning stöds för övrigt också av att miljödomstolen tidigare i ett anmälningssärende enligt miljöbalken rörande tre vindkraftverk funnit det i målet aktuella området lämpligt för lokalisering av vindkraftverk. Etableringen av vindkraftverken kan heller inte anses medföra ett sådant allvarligt och omfattande ingrepp att det inte skulle vara förenligt med kravet på långsiktigt god hushållning med mark.

Mark- och miljödomstolen finner heller inte att det för övrigt i målet framkommit några omständigheter som kan läggas till grund för att anse att ett uppförande av vindkraftverk i enlighet med Västanby AB skulle strida mot 2 och 3 kapitlet plan- och bygglagen.

Sammanfattningsvis ska således överklagandena avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 12 april 2012.

Jonny Boo

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Jonny Boo, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Lars Svensson.